

Республика Татарстан
ГЛАВА
Пестречинского
муниципального района –
председатель Совета
Пестречинского
муниципального района
422770, с.Пестрецы, ул. Советская, 18

Татарстан Республикасы
Питрәч муниципаль районы

БАШЛЫГЫ –

Питрәч муниципаль район
Советы рәисе
422770, Питрәч авылы, Совет урамы, 18

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«13» февраль, 2025 ел

Татарстан Республикасы Питрәч
муниципаль район Советының
гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм
вазифаи затлары тарафыннан шәхсән
кабул итү тәртибен раслау турында

КАРАР

№ 21-п

Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карау максатларында «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында» 2003 елның 12 маенданы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль район Советының вазифаи затларының гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхсән кабул итү тәртибен (алга таба - Тәртип) расларга.

2. Сишәмбе 14.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Башлыгының шәхси мәсьәләләр буенча гражданнарны кабул итү көне дип билгеләргә.

3. Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль район Советында гражданнары шәхсән кабул итүне гамәлгә ашыруга, шулай ук җавап-хатларга имза салуга – Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Башлыгына, аның урынбасарына һәм Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль район Советы Аппараты житәкчесенә аларның компетенцияләре нигезендә вәкаләт бирергә.

4. Гражданнар мөрәжәгате буенча эшне оештыруны, аның вакытында каралуын һәм башкаралуын контролъдә тотуны Питрәч муниципаль район Советы Аппараты житәкчесенә йөкләргә.

5. Җаваплы вазифаи затлар итеп билгеләргә:

- гражданнар мөрәжәгатьләрен үз вакытында теркәгән, шул исәптән Питрәч муниципаль район Советына почта элемтәсе ярдәмендә, электрон документлар әйләнеше системасында, Интернет-кабул итү муниципаль районы аша язма рәвештә кергән гражданнарны шәхси кабул иткән өчен, Питрәч муниципаль район Советының гомуми бүлеге башлыгы вазифаи бурычлары нигезендә гражданнарының язма мөрәжәгатьләрен үз вакытында карал һәм үтәвен тикшереп торган өчен.

- Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Башлыгы, аның урынбасары, Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль район Советы Аппараты житәкчесе гражданнарны шәхси кабул итүне оештырган һәм гражданнарын телдән

мөрәжәгатьләрен, шулай ук Питрәч районы Башлыгының кабул итү бүлмәсে секретарьлары телефоны буенча кабул ителгән гражданнар мөрәжәгатьләрен үз вакытында карап hәм үтәвен тикшереп торган өчен.

6. Уз көчен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль район Советының гражданнар мөрәжәгатьләрен карау hәм вазифаи затлары тарафыннан шәхсән кабул итү тәртибен раслау турында» 2021 елның 12 февралендәге 25-п номерлы Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль района башлыгы каарын.

7. Элеге каарны Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы рәсми сайтында (www.pestreci.tatarstan.ru) hәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

8. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Питрәч муниципаль районы Советы Аппараты житәкчесенә йөкләргә.

Питрәч муниципаль района башлыгы

Р.Ә. Сөләйманов

**Питрәч муниципаль районы вазифаи затларының гражданнар
мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхси кабул иту
Тәртибе**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Питрәч муниципаль районы вазифаи затларының гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхсән кабул иту тәртибе (алга таба - Тәртип) түбәндәгеләр нигезендә эшләнгән:

Россия Федерациясе Конституциясе (1993 елның 12 декабрендәге бөтенхалык тавыш биrudләре белән кабул ителде);

2006 елның 02 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (2017 елның 27 декабрендәге редакция) «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» (алга таба - 2006 елның 02 маенданы 59-ФЗ);

«Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 5.59 статьясына һәм «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» Федераль законның 1 һәм 2 статьяларына үзгәрешләр керту хакында» 2013 елның 07 маенданы 80-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Шәхси мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Татарстан Республикасында гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2003 елның 12 маенданы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

«Татарстан Республикасында гражданнарының мөрәжәгатьләре турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр керту хакында» 2014 елның 24 июлендәге 75-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

«Татарстан Республикасында коррупциягә каршы көрәш турында» 2006 елның 4 маенданы 34-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

Гражданнарының мөрәжәгатькә хокукларын яклауга юнәлдерелгән Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив-хокукий актлары белән.

1.2. Элеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе белән беркетелгән жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать иту хокукуны гамәлгә ашыруга бәйле хокук мөнәсәбәтләрен (алга таба шулай ук - граждан) җайга сала, шулай ук Питрәч муниципаль район Советында гражданнарының, жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе билгеләнә.

1.3. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карауның әлеге тәртибе гражданнарының барлык мөрәжәгатьләренә кагыла.

1.4. Тәртип Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Уставы нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Тәртип Питрәч муниципаль районы муниципаль берәмлекенең рәсми сайтында <https://pestreci.tatarstan.ru/>, <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштырыла.

2. Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшөнчәләр.

2.1. гражданның мөрәҗәгате (алга таба - мөрәҗәгать) - жирле үзидарә органына яисә вазифаи затка язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жибәрелгән тәкъдимнәр, гариза яисә шикаять, шулай ук гражданның дәүләт органына, жирле үзидарә органына телдән мөрәҗәгате;

2.2. законнары һәм башка норматив хокукий актларны камилләштерү, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, ижтимагый мәнәсәбәтләрне үстерү, дәүләт һәм жәмгыяты эшчәнлегенең социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшыруту буенча гражданның тәкъдим-тәкъдиме;

2.3. гражданның үзенең конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында гаризасы-үтенече йә законнары һәм башка норматив хокукий актларны бозу, жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлар эшнәгә житешсезлекләр турында хәбәр яисә күрсәтелгән органнарың һәм вазифаи затларның эшчәнлеген тәнкыйтъләү;

2.4. гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен яисә законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен яисә законлы мәнфәгатьләрен торғызыу яисә яклау турындагы үтенече;

2.5. вазифаи зат - жирле үзидарә органында дайими, вакытлыча яисә маҳсус вәкаләт буенча хакимият вәкиле функцияләрен башкаручы йә оештыру-күрсәтмә, административ-хужалық функцияләрен башкаручы зат.

2.6. Коллектив мөрәҗәгать - ике яисә аннан күбрәк гражданнар, гражданнар берләшмәләре, шул исәптән юридик затлар мөрәҗәгате, шулай ук тавыш бирү яисә митингта катнашучыларның яисә жыелышта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул итегән мөрәҗәгать, гомуми максат белән берләшкән мөрәҗәгать;

2.7. Персональ мәгълүматлар - турыдан-туры яисә читләтеп билгеле бер затка (шәхси мәгълүматлар субъектына) караган теләсә кайсы мәгълүмат;

2.8. Шәхси мәгълүматларны эшкәрту - автоматлаштыру чараларын кулланып яисә шәхси мәгълүматлар белән, жыюны, язуны, системалаштыруны, туплауны, туплауны, саклауны, төгәлләштерүне (яңартуны, үзгәртүне), тартып алуны, куллануны, файдалануны (таратуны, бирүне, керү мөмкинлеген), заарсызландыруны, бетерү, юкка чыгаруны кертеп, мондый чараларны файдаланмыйча башкарыла торган теләсә нинди эш (операция) яисә гамәлләр (операцияләр) жыелмасы;

2.9. Шәхси мәгълүматларны тарату - билгесез затлар даирәсенә шәхси мәгълүматларны ачуга юнәлдерелгән гамәлләр;

2.10. Шәхси мәгълүматларны бирү - билгеле бер затка яисә затларның билгеле бер даирәсенә шәхси мәгълүматларны ачуга юнәлдерелгән гамәлләр;

2.11. Шәхси мәгълүматларны блоклау - шәхси мәгълүматларны вакытлыча эшкәртүне туктату (персональ мәгълүматларны төгәлләштерү өчен эшкәрту кирәк булган очраклардан тыш);

2.12. Шәхси мәгълүматларны юк итү - нәтиҗәдә персональ мәгълүматларның мәгълүмат системасында персональ мәгълүматларның эчтәлекен торғызыу мөмкин булмаган гамәлләрне һәм (яисә) нәтиҗәдә шәхси

мәгълүматны матди саклагычлар юк ителә;

2.13. Коррупциягә каршы көрәш - федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, граждан җәмгыяте институтлары, оешмалар һәм физик затлар эшчәнлеге аларның вәкаләтләре чикләрендә:

а) коррупцияне кисәту, шул исәптән коррупцияне кисәту (коррупцияне профилактикалау) сәбәпләрен ачыклау һәм алга таба бетерү;

б) коррупциячел хокук бозуларны ачыклау, кисәту, кисәту, ачу һәм тикшерү (коррупциягә каршы көрәш);

в) коррупцион хокук бозулар нәтижәләрен минимальләштерү һәм (яисә) бетерү буенча.

2.14. Электрон документлар әйләнеше ведомствоара системасы - Татарстан Республикасында электрон документлар белән алыш-биреш итүнен дәүләт мәгълүмат системасы, шулай ук Татарстан Республикасында электрон оештыру-күрсәтмә документларын булдыру, алардан файдалану, тапшыру һәм саклау.

3. Гражданнарның мәрәжәгатькә хокукуы

3.1. Гражданнар шәхсән мәрәжәгать итәргә, шулай ук, гражданнар берләшмәләренен, шул исәптән юридик затларның, дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм аларның вазифаи затларына, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләргә һәм гавами әһәмиятле функцияләрне гамәлгә ашыру йөкләнгән башка оешмаларга һәм аларның вазифаи затларына мәрәжәгатыләрен дә кертеп, индивидуаль һәм коллектив мәрәжәгатыләр җибәрергә хокуклы.

3.2. Гражданнар мәрәжәгатькә ирекле һәм ирекле хокукуын гамәлгә ашыралар.

3.3. Гражданнарның мәрәжәгатькә хокукларын гамәлгә ашыру башка затларның хокукларын һәм ирекләрен бозмаска тиеш.

3.4. Гражданнарның мәрәжәгатыләрен карау түләүсез гамәлгә ашырыла.

3.5. Мәрәжәгатьне орган яисә вазифаи зат тарафыннан караганда, граждан түбәндәгеләргә хокуклы:

- мәрәжәгатьне караучы затка шәхсән дәлилләр бәян итәргә.

- органның яисә тиешле вазифаи затның тиешле структур бүлекчәсендә язма мәрәжәгатьне теркәү турында телдән (шул исәптән телефон аша) яисә электрон рәвештә, шулай ук аны карау сроклары турында мәгълүмат алырга.

- әлеге мәрәжәгатьне объектив карау өчен кирәkle документлар һәм материаллар тапшырырга, йә аларны теркәү турындагы үтенеч белән, шул исәптән электрон рәвештә мәрәжәгать итәргә.

- башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатыләренә кагылмаса һәм, күрсәтелгән документларда һәм материалларда дәүләт яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булмаса, мәрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга.

- 2006 елның 02 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, мәрәжәгать иткәндә куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап алырга, ә 2006 елның 02 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындағы 5.1 өлешендә каралган очракта, аны бирү турындагы үтенеч белән мәрәжәгать итү нигезендә.

- үз компетенциясенә мәрәжәгать иткән мәсьәләләрне хәл итү керә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазифаи затка язмача мәрәжәгатьне

яңадан адреслау турында хәбәр алырга.

- Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатьне карауга бәйле рәвештә мөрәжәгать итү буенча кабул ителгән карага яисә гамәлләргә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә.

- мөрәжәгатьне карауны туктату турындагы гариза белән мөрәжәгать итәргә.
- мөрәжәгать итү буенча кабул ителгән карага шикаять бирергә.
- вәкил хезмәтләреннән файдалану.
- мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазифаи затның законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) аркасында китерелгән зыянны каплауга һәм мораль зыянны компенсацияләүгә законнарда билгеләнгән тәртиптә.

4. Гражданың мөрәжәгатенә бәйле рәвештә иминлек гарантияләре

4.1. Гражданың күрсәтелгән орган яисә вазифаи зат эшчәнлеген тәнкыйтьләп йә үз хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызыу яисә яклау максатларында аның жирле үзидарә органына яисә вазифаи затка мөрәжәгатенә бәйле рәвештә эзәрлекләү тыела.

4.2. Шәхси мәгълүматларны мөрәжәгать иткәндә һәм эшкәрткәндә мөрәжәгаттәге белешмәләрне, шулай ук гражданың шәхси тормышына кагылышлы белешмәләрне, нурлы яисә гайлә серен, аның ризалыгыннан башка, тарату рөхсәт ителми.

4.3. Мөрәжәгаттәге белешмәләрне фаш итү түгел, мөрәжәгаттә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазифаи затка язмача мөрәжәгать жибәрү.

5. Гражданнар мөрәжәгатыләренә таләпләр

5.1. Граждан язма, электрон, телдән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

5.2. Граждан үз мөрәжәгатендә мөрәжәгать юллаган жирле үзидарә органының исемен йә тиешле вазифаи затның мөрәжәгать, фамилиясен, исемен, атасының исемен, йә тиешле затның вазыйфасын, шулай ук үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен (сонгысы - булган очракта), почта адресын, мөрәжәгатьне яңадан адреслау турында хәбәрнамәне күрсәтә, тәкъдимнәрен, гаризаларның яисә шикаятьләрнең асылын бәян итә. Язма мөрәжәгаттә шәхси имзаны һәм датаны куя.

5.3. Мөрәжәгатьне электрон рәвештә алганда, мөрәжәгатьне яңадан адреслау турындагы мөрәжәгатыкә яисә хәбәрнамәгә жавап мөрәжәгаттә курсәтелгән электрон адреска жибәрелә.

5.4. Кирәк була калса, үзенең дәлилләрен раслауга граждан язма, электрон мөрәжәгатыкә документларны һәм материалларны, яисә аларның күчермәләрен теркәп куя.

4.5. Гражданнар тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телләрендә яисә Россия Федерациясе халыкларының үзләре белгән теләсә кайсы башка телендә мөрәжәгать итәргә хокуклы. Гражданнарның тәкъдимнәрен, гаризаларына, шикаятьләренә жаваплар мөрәжәгать телендә бирелә. Мөрәжәгать телендә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

4.6. Язма мөрәжәгатьтә мөрәжәгать жибәргән гражданың фамилиясе яисә жавап жибәрелергә тиешле адрес (почта, электрон) күрсәтелмәгән очракта, мөрәжәгатькә жавап бирелми.

4.7. Эгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә әзерләнә торган, башкарыла торган яисә кылынган хокукка каршы гамәл турында, шулай ук аны әзерләүче, башкаручы яисә башкаручы зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгать аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрелергә тиеш.

4.8. Эгәр язма мөрәжәгатьнең тексты уқылмаса, мөрәжәгатькә жавап бирелми һәм ул үз компетенцияләре нигезендә органга яисә вазифаи затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгать теркәлгән көннән алыш жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы уқылырга мөмкин булса, хәбәр ителә.

4.9. Эгәр язма мөрәжәгатьнең тексты тәкъдимнең, гаризаның яисә шикаятынен асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, мөрәжәгатькә жавап бирелми һәм ул үз компетенцияләре нигезендә дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазифаи затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгать теркәлгән көннән алыш жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.10. Гражданнарның мөрәжәгатыләрен тапшыруның югарыда санап үтелгән тәртипләре белән беррәттән, органга, вазифаи затка мөрәжәгать телеграмма аша яисә факсимиль элементе аша тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән мөрәжәгатыләр 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Тәртиптә билгеләнгән язма мөрәжәгатькә куела торган таләпләргә жавап бирергә тиеш.

6. Гражданнарны шәхси кабул итүне оештыру

- 6.1. Граждан язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән органга яисә вазифаи затка жибәрә.
- 6.2. Язма мөрәжәгать органга яисә вазифаи затка кергән вакыттан алыш өч көн эчендә мәжбүри теркәлтергә тиеш.
- 6.3. Питрәч муниципаль районы Советына һәм аның вазифаи затларына, шул исәптән район халкы белән шәхси очрашуларга кергән гражданнар мөрәжәгатыләре белән эшләүне (теркәүне һәм контролльне) оештыру Советның гомуми бүлеге тарафыннан тәэмин ителә. Корреспонденция өчен почта адресы: 422770, Татарстан Республикасы, Питрәч муниципаль районы, Питрәч ав., Совет ур., 18 й., Питрәч муниципаль районы Советы. Электрон адрес pitriash@tatar.ru.

6.4. Килгән почта жибәрүләрендә булган шартлаткыч, агулы һәм башка куркыныч вложениеләрне вакытында ачыклау һәм заарсызландыру максатыннан, аларны тышкы яктан тикшерү үткәрелә. Мондый капитал салулар ачыклантган яисә аларның булуында шик туган очракта почта жибәрүләре белән алга таба эш кичекмәстән туктатыла һәм куркынычсызлык органының тиешле булекчәсе белгече чакырыла. Белгечне чакыру белән бер үк вакытта почта юлламасын мәжбүри изоляцияләү белән куркынычсызлык чаралары күрелергә тиеш.

5.5. Террорчылык актлары һәм башка жинаятыләр кылу куркынычы булган язма мөрәҗәгатьләр алганда, аларда булган эзләрне саклап калу өчен чараптар күрелә, алар оператив-эзләү чараларын һәм тикшерү гамәлләрен үткәргәндә кулланылырга мөмкин.

5.6. Язма мөрәҗәгатьләрне кабул иткәндә аларның адреслашуның дөреслеге тикшерелә. Тиешле урынга житкерелмәгән хатлар кичекмәстән почта элемтәсе бүлегенә адресатка жибәрү өчен ачылмыйча кайтарыла.

5.7. Конвертларны ачканда аларда хатның һәм күрсәтелгән документларның булуы тикшерелә (булган очракта). Хатның күшымтасы яисә тексты булмавы ачыкланган очракта, конвертка күшымта итеп бирелә торган белешмә кертелә һәм бу хакта гражданга хәбәр ителә.

5.8. Корреспонденцияне Советның Гомуми бүлегендә алдан теркәлмичә карау рөхсәт ителми.

5.9. Житәкче резолюциясе жибәрелгән әлеге орган яисә вазифаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне үз эченә алган, мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән тиешле органга яисә тиешле вазифаи затка теркәлгән көннән алыш жиде көн эчендә жибәрелә торган язма мөрәҗәгать, мөрәҗәгать жибәргән гражданга мөрәҗәгатьне яңадан адреслау турында хәбәр итеп, пунктчаларда күрсәтелгән очраклардан тыш әлеге Нигезләмәнең 5 пунктындагы 5.8, 5.9. Хәбәрнамәгә Советның гомуми бүлеге башлыгы имза сала.

5.10. Язма мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә орган яисә вазифаи зат компетенциясенә керсә, житәкче ведомствоара электрон документ әйләнеше системасында (алга таба-МСЭД) барлық башкаручыларга тиешле резолюция күя. Башкаручы МСЭДДА булмаган очракта, мөрәҗәгатьнең күчермәсе теркәлгән көннән алыш еч көн эчендә гомуми бүлек белгече тарафыннан тиешле органнарга яисә тиешле вазифаи затларга кәгазьдә яисә электрон яисә факсимиль элемтә чаралары буенча жибәрелә. Жавапны әзерләү резолюциядә беренче булып күрсәтелгән башкаручыга кала. Өстәмә башкаручылар хатны башкару сргы тәмамланырга жиде көннән дә соңга калмычы беренче булып күрсәтелгән башкаручыга жавапны гомумиләштерү һәм әзерләү өчен кирәkle барлық материалларны, шулай ук жавапның эчтәлеге турында үз фикерләрен тапшырырга тиеш.

5.11. Орган яисә вазифаи зат язма мөрәҗәгатьне карау өчен башка органга яисә башка вазифаи затка жибәргәндә кирәк булган очракта күрсәтелгән органнардан яисә вазифаи заттан язма мөрәҗәгатьне карау нәтижәләре турында документлар һәм материаллар соратып алырга мөмкин.

5.12. Каарына яисә гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелгән органга яисә вазифаи затка шикаять жибәрү тыела.

5.13. 6.12 пунктында каралган тыю нигезендә. шикаятьне мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазифаи затка карау мөмкин түгел, шикаять гражданга, тиешле каарарга яисә гамәл кылуга (гамәл кылмауга) билгеләнгән тәртиптә судка шикаять бирү хокукуы аңлатылып, кирәк кайтарыла.

5.14. Кирәк булган очракта мөрәҗәгатьне караган орган яисә вазифаи зат аны урынга чыгып карауны тәэммин итә ала.

5.15. Вәкаләтләре туктатылган вазифаи затка адресланган граждан мөрәҗәгате теркәлә һәм күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру йөкләнгән вазифаи затка карауга жибәрелә.

5.16. Эгәр мөрәжәгатьтә қуелган мәсьәләләрне өйрәну турыйдан-туры район башкарма комитетына юнәлтелгән булса, мөрәжәгать итүчегә бу хакта язма рәвештә, әлеге Тәртипнең 6.9 пунктында күрсәтелгән срокларда хәбәр ителә. Мөрәжәгать итүчегә жавап әзерләүне контролъдә тоту район башкарма комитеты житәкчесе кулында кала.

5.17. Эгәр мөрәжәгать карау өчен мөрәжәгатьтә күрсәтелгән мәсьәләләрне карау компетенциясенә кергән органга һәм вазифаи затка жибәрелсә, мөрәжәгать итүчегә жавап күрсәтелгән органның яисә вазифаи затның житәкчесе имзасы белән бирелә.

5.18. Гражданнарның күмәк мөрәжәгатенә язма жавап мөрәжәгатьтә жавап алучы яисә мөрәжәгатьне имзалаған гражданнар колективы вәкиле буларак күрсәтелгән затка жибәрелә.

5.19. Эгәр күмәк мөрәжәгатьтә жавап алучы билгеләнмәгән булса, жавап мөрәжәгать итүчеләр (имза салучылар) исемлегендә үзенең яшәү урыны адресын күрсәткән беренче гражданга жибәрелә.

5.20. Күмәк мөрәжәгатькә жавап жибәрү турындагы үтенеч берничә мөрәжәгать иткән (имза куйган) зат тарафыннан белдерелгән очракта, жавап күчermәсе аларның һәркайсына алар күрсәткән почта адреслары буенча жибәрелә.

5.21. Питрәч муниципаль районы башлыгы адресына Президент Аппаратыннан һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетыннан контроль срок белән кергән гражданнардан мөрәжәгатьләр, шулай ук депутат гарызnamәләре, Татарстан Республикасында вәкаләтле вәкилләр Аппаратыннан кергән гражданнардан мөрәжәгатьләр гарызnamәдә яисә мөрәжәгатьтә билгеләнгән срокта карала.

5.22. Башка мөрәжәгатьләр мөрәжәгать теркәлгән көннән алыш 30 көн эчендә карала.

5.23. Шикаять буенча карапда карап нигезенә салынган мотивлар һәм фактлар бәян итelerгә, законның яисә башка норматив хокукий актның конкрет статьяларына сылтамалар булырга тиеш; кирәк очракларда шикаять белдерелә торган карапны юкка чыгару яисә үзгәрту турында күрсәтмә, кабул ителгән карапны үтәү срокы; законсыз карап кабул иткән яисә законсыз гамәл (гамәл кылмау) кылган вазифаи затны законнарда билгеләнгән жаваплылык, шулай ук кабул ителгән карапга шикаять бириү тәртибе.

5.24. Шикаять тулысынча яисә өлешчә канәгатьләндерелергә тиеш дип танылган очракта, шикаять буенча карап чыгарган орган яисә вазифаи зат гражданның бозылган хокукуын торғызу буенча кирәkle ҹаралар күрергә, шулай ук граждан үтенече буенча кабул ителгән карап турында кызыксынган затларга хәбәр итәргә тиеш.

5.25. Дөрес булмаган яисә гражданны хурлаучы белешмәләр массакуләм мәгълүмат ҹараларында басылып чыккан очракта, әлеге белешмәләрне биргән орган яисә вазифаи зат кире кагуны законнарда билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару ҹараларын күрергә тиеш.

5.26. әлеге белешмәләрне биргән зат кире кагуны законнарда билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару ҹараларын күрергә тиеш.

7. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау сроклары

3 көн	Кергэн мизгелдән теркәлү
3 дня	Резолюция төзелгәннән соң, гомуми бүлек хезмәткәрләре тарафыннан МСЭДОда эшләмәүче вазифаи затка карауга жибәрелә
3 көн	Мөрәжәгать буенча җавап теркәлгән мизгелдән мөрәжәгать итүчегә жибәрелә
5 көн	Дәүләт хезмәте күрсәтүче органның, муниципаль хезмәт күрсәтүче органның, дәүләт хезмәте күрсәтүче органның яки муниципаль хезмәт күрсәтүче органның вазифаи затының мөрәжәгать итүчедән документлар кабул итүдән йә жибәрелгән хаталарны һәм хаталарны төзәтүдән баш тартуына яисә мондый төзәтүләрнең билгеләнгән срокын бозган очракта шикаять белдерү
7 көн	Мөрәжәгатьне компетенция нигезендә, мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр итеп жибәрү
7 көн	Язма мөрәжәгатьнең текстын уқырга ярамаганлыктан, мөрәжәгатьне гражданга кире кайтару
7 көн	Әгәр язма мөрәжәгатьнең тексты тәкъдимнең, гаризаның яисә шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, мөрәжәгатьне гражданга кире кайтару.
15 көн	Дәүләт хезмәте яисә муниципаль хезмәт күрсәтүче органга кергэн шикаять шикаятьләрне карау вәкаләтләре бирелгән вазифаи зат тарафыннан каралырга тиеш
15 көн	Мөрәжәгатьне карый торган дәүләт органының, җирле үзидарә органының яисә вазифаи затының билгеләнгән тәртиптә жибәрелгән гарызномәсе буенча мөрәжәгатьне карау өчен кирәклө документларны һәм материалларны бирү; дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итә торган белешмәләр булган һәм бирүнен маxсус тәртибе билгеләнгән документлар һәм материаллардан тыш.
20 көн	Гражданнарың өстәмә өйрәнүне һәм тикшерүне таләп итми торган гаризалары карала һәм алар буенча караплар кичекмәстән, мәсьәләне асылы буенча хәл итәргә тиешле бүлекчәгә кергән көннән алыш кабул ителә.
30 көн	Мөрәжәгатьләрнең барлык төрләре - индивидуаль һәм коллектив, мөрәжәгатьне теркәлгән көннән карау
30 көн	Өстәмә өйрәнүне һәм тикшерүне таләп итүче мөрәжәгатьләр, мөрәжәгатьне карау срокын озайту турында гражданга хәбәр итеп, мөрәжәгатьне карауны озайтуның мөмкин булган срокы

8. Гаризаны карау буенча орган һәм вазифай затның бурычлары.

8.1. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен караганда мөрәжәгать итүченен ризалыгыннан башка аның шәхси тормышы турындагы белешмәләрдән файдалану һәм тарату тыела, шулай ук аның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәү, эшләү яисә уку урыны турындагы белешмәләрне тарату рөхсәт ителми.

8.2. Мөрәжәгатьне караганда мөрәжәгатьтәге белешмәләрне ачу рөхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазифай затка язма мөрәжәгать жибәрү мөрәжәгатьтәге белешмәләрне тарату булып тормый.

8.3. Шәхси мәгълүматларны эшкәрту «Шәхси мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы (21.07.2014 ел редакциясе) Федераль законда каралган принципларны һәм кагыйдәләрне үтәп башкарылырга тиеш.

8.4. Гаризада куелган мәсьәләләрне карау компетенциясенә керә торган Орган һәм вазифай зат:

1) гаризаны законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән вакытларда асылы буенча карапра;

2) граждан гаризасы буенча элек кабул ителгән карапларның үтәлешен исәпкә алырга;

3) нигезле карап кабул итәргә һәм аның үтәлешен тәэмин итәргә;

4) гаризаны карау нәтиҗәләре һәм аның буенча кабул ителгән карап турында законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән срокта гариза биргән гражданга хәбәр итәргә;

5) гаризада бәян ителгән таләпләр канәгатындерелмәгән очракта, гариза биргән гражданга баш тарту сәбәпләрен язма рәвештә житкерергә, шулай ук гариза буенча кабул ителгән карапра шикаять бирергә мөмкин булган органны яисә вазифай затны күрсәтергә;

6) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызуға яисә яклауга юнәлдерелгән чараплар күрергә;

7) гражданга аның мөрәжәгатен карау өчен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә аларның компетенциясе нигезендә башка вазифай затка жибәрү турында хәбәр итәргә.

8.5. Башкаручы жавапларның әчтәлеге, ачыклыгы һәм төгәл бәян ителүе, норматив актларга сылтаманың дөреслеге өчен жаваплы (имза куйган затлар белән бер үк вакытта).

9. Язма дәлилләр тапшыруның бурычы

9.1. Мөрәжәгатьне караучы органның яисә вазифай затның билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караучы гарызnamәсенә юнәлтелгән орган яисә вазифай зат мөрәжәгатьне карау өчен кирәkle документларны һәм материалларны, моңа дәүләт яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булган һәм алар өчен әлеге Тәртипнең 7 п.7 пунктында күрсәтелгән срокларда махсус бирү тәртибе билгеләнгән документлардан һәм материаллардан тыш, бирергә тиеш.

9.2. Билгеләнгән дәлилләрне алдан ниятләп тапшырмауда гаепле вазифай затлар законнар нигезендә жаваплы булалар.

10. Гражданнарны шәхси кабул итүне оештыру

10.1. Питрәч муниципаль район Советында гражданнарны шәхси кабул итү вәкаләтле затлар тарафыннан уздырыла:

Питрәч муниципаль районы Башлыгы;

Питрәч муниципаль районы башлыгы урынбасары;

Питрәч муниципаль район Советы Аппараты житәкчесе;

10.2. органнарда гражданнарны шәхси кабул итүне оештырганда «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 02 маендан 59-ФЗ номерлы Федераль законда (2015 елның 03 декабрендәге редакциясендә) билгеләнгән гражданнарны шәхси кабул итү тәртибенә карата таләпләр исәпкә алына.

10.3. Вәкаләтле затлар тарафыннан гражданнарны кабул итү вакыты һәм урыны:

- Питрәч муниципаль районы Башлыгы

Атна саен сишәмбе көнне 14.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр

ТР, Питрәч муниципаль районы, Питрәч ав., Совет ур., 18 й. адресы буенча
Алдан язылу өчен телефон: (84367) 3-00-16

- Питрәч муниципаль районы башлыгы урынбасары

Атна саен сишәмбе көнне 10.00 сәгатьтән 12.00 сәгатькә кадәр

ТР, Питрәч муниципаль районы, Питрәч ав., Совет ур., 18 й. адресы буенча
Алдан язылу өчен телефон: (84367) 2-92-57, (84367) 3-00-16

- Питрәч муниципаль район Советы Аппараты житәкчесе

Атна саен сишәмбе көнне 10.00 сәгатьтән 12.00 сәгатькә кадәр

ТР, Питрәч муниципаль районы, Питрәч ав., Совет ур., 18 й. адресы буенча
Алдан язылу өчен телефон: (84367) 2-92-54, (84367) 3-00-16

10.4. Гражданнарны кабул итү көннәрендә билгеләнгән кабул итү урыны, вазифаи затларны кабул итү өчен җаваплы контактлы телефоннар турында мәгълүмат массакүләм мәгълүмат чаралары аша һәм районның рәсми сайты аша гражданнарга житкерелә, район Советы һәм башкарма комитеты бинасында түбәндәгә адрес буенча мәгълүмат стендларында: ТР, Питрәч муниципаль районы, Питрәч ав., Совет ур., 18 й.

10.5. Гражданнарны шәхси кабул итүгә алдан язылу, әлеге Тәртипнең 1 нче күшымтасы нигезендә, формасы буенча журналда район башлыгының кабул итү бүлмәләренә алыш барыла.

10.6. Шәхси кабул итүдә гражданнарны шәхси кабул итү карточкасы (2 нче күшымта) тутырыла, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- мөрәжәгать итүнен фамилиясе, исеме һәм атасының исеме;

- аның яшәү урыны адресы, телефоны;

- кабул итүне алыш баручы вазифаи затның фамилиясе;

- шөгыльләрнең төре, эш урыны, ташламалы состав;

- мөрәжәгать итүнен кабатлануы;

- мөрәжәгать итүнен қыскача эчтәлеге, сораулар;

- кабул итү нәтижәсе;

- телдән җавапка ризалык (яисә ризалык бирмәү).

10.7. Гражданнарны шәхси кабул итү картасына гражданнарны кабул итүче вазифаи зат имза сала.

10.8. Гражданнарың телдән мөрәжәгатьләре килгәндә, мөрәжәгатьләр гражданнарың телдән мөрәжәгатын исәпкә алу журналында теркәлә, ул 3 нче күшүмтә белән расланган форма буенча алыш барыла.

Гражданнарың телдән мөрәжәгатьләр журналы үз эченә түбәндәге графларны ала:

- мөрәжәгать итүнен тәртип номеры;
- мөрәжәгать итү датасы;
- мөрәжәгать итүчениң фамилиясе, исеме, атасының исеме;
- мөрәжәгать итүчениң адресы;
- мөрәжәгатьнең кыскача эчтәлеге;
- мөрәжәгатьнең карау нәтижәләре.

10.9. Шәхси кабул иткәндә граждан шәхесне таныклый торган документ күрсәтә.

10.10. Телдән мөрәжәгатьтә бәян ителгән фактлар һәм хәлләр ачык булган һәм өстәмә тикшерүне таләп итмәгән очракта, гражданнарың ризалыгы белән мөрәжәгатькә жавап кабул итүне гамәлгә ашыручу телдән вазифаи зат тарафыннан бирелргә мөмкин, бу хакта шәхси кабул итү карточкасында язылу эшләнә һәм гражданнарың имzasы белән таныклана. Калган очракларда мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча язма жавап бирелә.

Мөрәжәгатьтә карап кабул итүче орган һәм вазифаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләр булган очракта, гражданга кая һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәклеге турында аңлатма бирелә.

10.11. Гражданнары шәхси кабул итү карталары район Советының МСЭДда гомуми бүлгөндә теркәлә. Граждан гражданнарың шәхси кабул итүендә, язма гаризасында язган очракта, әлеге мөрәжәгать шулай ук МСЭДта гражданнары шәхси кабул итү карточкасыннан аерым теркәлә. Күрсәтелгән мөрәжәгать 2006 елның 02 маенданы 59-ФЗ номерлы Федеरаль законда һәм әлеге Тәртиптә билгеләнгән тәртиптә карала.

10.12. Гражданнары кабул итүне гамәлгә ашыручи вазифаи затлар гражданнары шәхси кабул итүгә бәйле мәсьәләләр буенча жирле үзидарәненең башка органнарына, житәкчеләренә һәм хезмәткәрләренә ярдәм күрсәтергә һәм ярдәм күрсәтергә тиешле предприятиеләргә, учреждениеләргә яисә оешмаларга мөрәжәгать итәргә хокуклы: кирәkle белешмә һәм мәгълүмат материалларын (законнар нигезендә таратылырга тиешле белешмәләрне исәпкә алмаганда) тапшырырга, квалификацияле консультацияләр белән тәэммин итәргә, хезмәткәрләрне кабул итүне гамәлгә ашыру өчен жибәрергә хокуклы һ.б.

10.13. Граждан кабул итү бүлмәсендә әйләнә-тиредәгеләрнең гомере һәм сәламәтлеге өчен турыдан-туры куркыныч тудыручу гамәлләр кылган очракта, кабул итүне алыш баручы вазифаи (яисә вәкаләтле) зат Россия Федерациясе законнары нигезендә кирәkle чараплар күрә. Кирәк булганда эчке эшләр органнары һәм ашыгыч медицина ярдәме органнары хезмәткәрләре чакыртыла.

10.14. Гражданнары шәхси кабул итү өчен билгеләнгән көннәрдә һәм сәгатьләрдә органнарда беренче чираттагы шәхси кабул итүгә хокукка түбәндәгеләр ия:

- а) инвалилар I, II төркем һәм (яисә) аларның законлы вәкилләре (ата-аналарның, уллыкка алучыларның, опекун яисә попечитель);
- б) Бөек Ватан сугышы ветераннары, Россия Федерациясе Геройлары, Советлар Союзы Геройлары, Социалистик Хезмәт Геройлары, Россия Федерациясе Хезмәт Геройлары, сугышчан хәрәкәтләр ветераннары;
- в) инвалид балалар, ятим балалар, ата-ана тәрбиясеннән мәхрум калган балалар, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрум калган балалар исәбендейгә

утырышында утырышның датасы, вакыты һәм урыны билгеләнә, шулай ук район Советының норматив хокукий актлары нигезендә Комиссия утырышын әзерләү эше оештырыла.

11.7 Мөрәҗәгатьтә қуелган сорауларның асылы буенча мөрәҗәгать итүчегә жавап үткәрелгән чаралар һәм тикшерүләр нәтижәләре турында, комиссия кааралары турында (булган очракта), шулай ук кабул ителгән чаралар турында, шул исәптән муниципаль хезмәткәргә карата жаваплылык чаралары куллану турында йә тикшерү үткәру өчен нигезләр булмау турында һәм коррупция фактларын расламау турында мәгълүмат бирергә тиеш.

11.8 Вәкаләтле органга кергән коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнарның мөрәҗәгате законнарда һәм әлеге Тәртиптә билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш.

12. Мөрәҗәгатьләр белән эшләүнең торышын тикшерү һәм аларны карауны тикшереп тору. Мөрәҗәгатьләрдәге мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

12.1 органнар һәм вазифаи затлар үз вәкаләтләре чикләрендә мөрәҗәгатьләрне карау тәртибенең һәм срокларының үтәлешен, мөрәҗәгатьләргә язма жаваплар жибәрүне тикшереп торалар, кергән мөрәҗәгатьләрнең эчтәлеген анализыйлар, гражданнарның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чаралар күрәләр.

12.2. Барлық язма мөрәҗәгатьләр, шулай ук гражданнарны шәхсән кабул иткәндә карау нәтижәләре турында мөрәҗәгать итүчегә жавап бирү яисә тиешле орган яисә вазифаи зат гарызnamәсе буенча мәгълүмат бирү таләп ителә торган мөрәҗәгатьләр үтәү сроклары буенча тикшереп торылырга тиеш.

12.3. Гражданнар мөрәҗәгатьләре керүгә йогынты ясый торган сәбәпләрне ачыклау һәм бетерү максатларында еллық хисапны әзерләгәндә гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләр гомумиләштерелә һәм анализ ясала. Күрсәтелгән анализда кергән, адресланган һәм каралган язма мөрәҗәгатьләр, электрон документ рәвешендәге мөрәҗәгатьләр саны, шәхсән кабул ителгән гражданнар саны, гражданнарны шәхсән кабул итү һәм шәхси кабул итү буенча вәкаләтле затлар турында, мөрәҗәгатьләрнең тематикасы хакында, мөрәҗәгатьләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән чаралар турында, шул исәптән кабул ителгән норматив хокукий һәм башка актлар турында мәгълүмат булырга тиеш. булган очракта).

12.4. Мөрәҗәгатьләр белән эшләү торышы (гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләргә анализ З нче күшүмтә) муниципаль район башлыгының еллык хисабында чагылдырыла һәм Интернет чөлтәрендә Питрәч муниципаль районы рәсми сайтында урнаштырыла.

13. Әлеге тәртипне бозган өчен жаваплылык.

Әлеге тәртипне бозуда гаепле затлар законнарда каралган жаваплылык тоталар.

Припев: Мулингундзівів
Башкіртінів і ракета-шахтерів
Калуги та місце заснування

Күчүмтә I

Лекция на Григорий Морозов о языках программирования

ГРАЖДАННАРНЫ КАБУЛ ИТҮНЕҢ ХИСАП КАРТАСЫ

№ _____

Кабул итү датасы « ____ » 20 ____ ел
 Фамилия, Исеме, атасының исеме _____

Адрес _____
 _____

Телефон _____

Эш урыны, вазыйфа _____

Ташламалы состав _____

Кабат кабул итү: эйе, юк _____

Үтенечнең кыскача эчтәлеге _____
 _____

Кабул итү нәтижәсе _____
 _____
 _____
 _____

Әңгәмәне алыш барды _____

Вазыйфа

Ф.И.атасының исеме

имза

Телдән жавапка риза

имза

Әлеге «Шәхси мәғълүматлар түрүнде» 2006 елның 27 июлендөгө 152 номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә, граждандарны кабул итүнен әлеге Учет карточкасында күрсәтелгән шәхси мәғълүматларымны жынысы, язуны, системалаштыруны һәм туплауны, саклауны, юкка чыгаруны, алардан файдалануны, аеруны, блоклауны, читләштерүне, читләштерүне кертеп, автоматлаштыру чараларын кулланып яисө шундый акчалардан башка башкарьла торган гамәлләрне гамәлгә ашыруга ризалыгымны белдерәм.

граждан Ф.И.атасының исеме

имза

* Муниципалитеттерде жеке окурулғандағы түрліндіктердегі белгелі статистик белешмелерінде.

Районнаар нэм шэхэлдэрнен исeme	Барлыгы мөржжэгэлтэйлэр (язма нэм төлдөн* мөржжэг атьлэр)	Электрон мөржжэгэлтэйлэр (Интернет- кабул иту бүлмэсэ, электрон почта)**	Контрольгэ алыны	Шул исгэлтийн жинтэжчелекийн хөбөг итгэлие***	Унай хэл итгэлде	Унай хэл итгэлде	Урьнга чыгын тишерелде	Гражданнаарны шэхси кэбул иту	Шул исгэлтийн жинтэжчелек белэн****
					20_ел	20_ел	20_ел	20_ел	20_ел
Пинир н муниципаль районы					20_ел	20_ел	20_ел	20_ел	20_ел

Исканье

* Мунинский район, шеф округа органов внутренних дел - милиции, беремых Советы нем башкарма комитета Татарстана. Татарстана. Татарстана.

Жилъ въ крѣпости на южной окраинѣ Китая — въ городе Маньчжурии, въ селѣ Каннанъ.